

**Beoordeling archeologische rapportage en
selectiebesluit Archeologische Monumentenzorg**

Gemeente	Waterland
Plaats	Katwoude
Toponiem/plangebied	Hoogedijk 24 in Katwoude
Onderzoek	Bureauonderzoek
Datum beoordeling	08-11-2013
Opdrachtgever/Initiatiefnemer	Buro Vijn

	Naam	Datum	Paraaf
Beoordeeld door	Marieke Leeverink	08-11-2013	
Akkoord namens bevoegd gezag	Rinie Kling Hoofd afdeling Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu	11-11-2013	

1. Inleiding

In opdracht van Buro Vijn heeft archeologisch onderzoeksbureau Archeodienst BV een bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied aan de Hoogedijk 24 in Katwoude (gemeente Waterland). Het huidige agrarische bedrijf zal worden uitgebreid in noordelijke richting tot een bouwperceel van 2 hectare. Er wordt een nieuwe stal gebouwd (40 x 95 m) en er wordt een kopsloot aangelegd. Volgens de beleidsadvieskaart van gemeente Waterland ligt het plangebied in een zone waar vanaf 500 m² archeologisch onderzoek nodig is. Bovendien raakt de uitbreiding mogelijk een klein deel van een AMK-terrein, waarin bij alle bodemroeringen onderzoek uitgevoerd moet worden.

1.1 Het plangebied

Het plangebied is ca. 4000 m² groot en ligt aan de Hoogedijk 24 in Katwoude. De hoogte van het maaiveld varieert van ca. 0,0 tot 1,4 m - NAP (Normaal Amsterdams Peil).

1.2 Aard van de bedreiging

Het huidige erf wordt met vergroot naar 2 ha. Op het erf zal een stal worden gebouwd van ca. 40 x 95 m. De boezemsloot zal worden overkluisd door een dam en de noordzuid-georiënteerde sloot zal worden gedempt. Ter compensatie wordt een bredere kopsloot aangelegd.

2. Archeologisch onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd conform de gemeentelijke eisen en de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.2; CCvD 2010).

2.1 Onderzoeksmethode

Ten behoeve van het bureauonderzoek zijn gegevens verzameld over bekende of verwachte archeologische waarden, alsmede over geologische, bodemkundige en historisch-geografische kenmerken van (de omgeving van) het plangebied. In het kader van het bureauonderzoek zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Recente topografische kaarten (kadaster) en luchtfoto's (BingMaps via ArcMap)
- Actuele Hoogtebestand van Nederland (bron: AHN.nl)
- Bodemkaart van Nederland schaal 1:50.000 (geraadpleegd via Archis2)
- Geomorfologische Kaart Nederland (geraadpleegd via Archis2)
- Diverse historische kaarten (Kadastrale Kaart 1832, Topografische Militaire Kaarten serie 1830-1850 (nettekeningen) en serie 1850-1945 (Bonnebladen) geraadpleegd via watwaswaar.nl)
- Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW, geraadpleegd via Archis2)
- Archeologische Monumentenkaart (AMK, geraadpleegd via Archis2)
- Archeologische waarnemingen, onderzoek- en vondstmeldingen (geraadpleegd via Archis2)
- Gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart.
- Bodemloket

2.2 Conclusie onderzoek (verkort)

Op basis van bovenstaand bureauonderzoek is voor het plangebied een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld. De onderzoekslocatie is gelegen op een ontgonnen veenvlakte. Vanaf het begin van de IJzertijd tot het begin van de Late Middeleeuwen was het gebied waarin de onderzoekslocatie ligt niet bewoonbaar: het was een uitgestrekt veengebied dat vervolgens tussen ca. 1500 v. Chr. en ca. 1000 n. Chr. erodeerde onder invloed van de zee, waarbij meren ontstonden en marine afzettingen (drechtsaaggronden/zware klei) werden afgezet. In de Middeleeuwen werden de nog aanwezige veengebieden ontgonnen. De polder

Katwoude, waarin de onderzoekslocatie is gesitueerd, werd in het begin van de 14e eeuw bedijkt. Op historisch kaartmateriaal staat alleen in het zuiden, direct aan de dijk, bebouwing weergegeven.

Eventuele bewoningssporen van voor de IJzertijd (in bijvoorbeeld de Bronstijd werd de regio relatief intensief bewoond) worden niet verwacht, omdat de geplande bodemverstoring niet zo diep gaat dat de lagen waar deze sporen mogelijk aanwezig zijn worden verstoord. De lage archeologische trefkans die de onderzoekslocatie volgens de IKAW heeft, lijkt daarom terecht: er worden geen archeologische waarden verwacht binnen de onderzoekslocatie.

Een uitzondering hierop wordt gevormd door de mogelijk in de noordwesthoek van het plangebied aanwezige laatmiddeleeuwse huisplaats. De kans dat de te graven kopsloot deze huisplaats verstoord is vrij groot.

2.3 Advies Archeodienst BV

Op grond van de resultaten van het bureauonderzoek acht Archeodienst BV een archeologisch vervolgonderzoek binnen een deel van het plangebied noodzakelijk. In het noordwestelijke deel van plangebied wordt een booronderzoek geadviseerd om de bodemopbouw in kaart te brengen en daarmee het verwachtingsmodel (een laatmiddeleeuwse huisplaats) te toetsen. Daarnaast zal de bodem worden onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren. Het overige deel van het plangebied kan worden vrijgegeven: hier is geen nader archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Er wordt een verkennend booronderzoek aanbevolen met in totaal zes boringen. De exacte boorlocaties zullen worden ingemeten met een meetlint. Er wordt geadviseerd te boren met een Edelmanboor met een diameter van 7 cm, eventueel aangevuld met guts van 3 cm doorsnede. De boringen worden uitgevoerd tot maximaal 2 m -mv. Het opgeboorde sediment zal worden gezeefd over een zeef met een maaswijdte van 3 mm of zal worden verbrokkeld en versneden en geïnspecteerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren. De boringen worden lithologisch beschreven conform de NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut 1989) en bodemkundig (De Bakker en Schelling 1989) geïnterpreteerd.

3. Beoordeling rapportage door Gemeente Waterland

Helder rapport, waarin de aard van de bedreiging duidelijk naar voren komt.

3.1 Conclusie beoordeling

In het noordwestelijke deel van plangebied wordt een booronderzoek geadviseerd om de bodemopbouw in kaart te brengen en daarmee het verwachtingsmodel (een laatmiddeleeuwse huisplaats) te toetsen. Daarnaast zal de bodem worden onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren. Het overige deel van het plangebied kan worden vrijgegeven: hier is geen nader archeologisch onderzoek noodzakelijk.

3.2 Selectieadvies op basis van het bureauonderzoek

Gezien de hoge verwachting in het noordwestelijke deel van het plangebied, wordt evenals het selectieadvies besloten vervolgonderzoek in de vorm van boringen uit te laten voeren. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een Plan van Aanpak (PvA) goedgekeurd te worden door de gemeente Waterland.

Het overige deel van het plangebied wordt vrijgegeven: hier is geen nader archeologisch onderzoek noodzakelijk.